

тенту сторітелінгу, лонґриду; організовувати та використовувати інструментарій SMM, SEO, SEM, email-маркетингу тощо.

2. Зміни в освітньому середовищі проявляється у змінах освітніх технологій і відповідно інституційних трансформаціях, що виявляються в кастомізації освіти, поєднанні форматів офлайн та онлайн навчання. Проведений контент-аналіз формальної та неформальної освіти дозволяє стверджувати, що в сфері маркетингової освіти частка неформальної (різноформатні — онлайн-, офлайн- тренінги, воркшопи) є досить високою і користуються попитом як серед практикуючих маркетологів, так і серед студентства. Даний факт покликаний донести меседж до суб'єктів формальної освіти щодо затребуваності та рівня знань, що надаються в навчальних закладах, а також структури теоретичної та практичної підготовки. При цьому слід звернути увагу, по-перше, на ціни тренінгів, які за своїм рівнем відповідають річній вартості підготовки бакалавра з маркетингу, по-друге, на співвідношення у неформальних навчальних проектах теоретичного і практичного навчання (приблизно 2:3 год). Для вітчизняних підприємств найпоширенішою формою навчання маркетологів виступає трансферне навчання, система коучингу та наставництва. У зв'язку з означеним, зростає роль дуальної освіти як пріоритетної форми навчання, оскільки студенти старших курсів намагаються самостійно працевлаштуватися для одержання практичного досвіду. У цілому, невідповідність рівня компетентності випускника вузу вимогам ринку праці сприяє укоріненню недовіри між закладами освіти і роботодавцями, сприяє практиці низькооплачуваної роботи та знижують мобільність фахівця на ринку праці.

Статтю подано до редакції 13.02.15 р.

УДК 378:334.012.32

Кратт О. А.,
доктор економічних наук,
професор, завідувач кафедри маркетингу
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

АСОРТИМЕНТ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВІТЧИЗНЯНІ ТА ЗАРУБІЖНІ РЕАЛІЇ

АНОТАЦІЯ. Розглянуто підходи до формування асортиментної політики в університетах США, Великобританії і Німеччині. Виявлено специфічні риси побудови програм підготовки бакалаврів у

галузі економіки та менеджменту. Вектором розвитку української вищої освіти є інтеграція в європейський та світовий освітній простір. Порівняльний аналіз підходів до формування асортиментної політики в Україні та за кордоном виявив наявність принципових відмінностей. Реформування української системи вищої освіти відбувається в напрямку інтеграції в єдиний освітній європейський простір.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: вища освіта, вищий навчальний заклад, бакалаврат, програма підготовки, напрям підготовки, спеціальність.

АННОТАЦИЯ. Рассмотрены подходы к формированию ассортиментной политики в университетах США, Великобритании и Германии. Выявлены специфические черты построения программ подготовки бакалавров в области экономики и менеджмента. Вектором развития украинского высшего образования является интеграция в европейское и мировое образовательные пространства. Сравнительный анализ подходов к формированию ассортиментной политики в Украине и за рубежом выявил наличие принципиальных отличий. Реформирование украинской система высшего образования происходит в направлении интеграции в единое образовательное европейское пространство.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: высшее образование, высшее учебное заведение, бакалаврат, программа подготовки, направление подготовки, специальность.

ABSTRACT. Approaches to the formation of assortment policy in universitech USA, UK and Germany. Identified specific features of construction of programs of preparation of bachelors in the field of economy and fur management. The vector of development of Ukrainian higher education is integration into European and world educational space. A comparative analysis of approaches to formation of the assortment policy in Ukraine and abroad revealed the existence of fundamental differences. The reform of the Ukrainian system of higher education takes place in the direction of integration in the unified European educational area.

KEYWORDS: higher education, higher education institution, bachelor's degree, training program, training direction, specialty.

Постановка проблеми. Країни Європи протягом останніх шістдесяті років будують споруду, назва якої «Європейський Союз». Її фундамент закладено у 1951 р., коли відбулося підписання Паризького договору про створення Європейського об'єднання вугілля і сталі. Знаковим був 1992 р., у якому Європейський Союз було юридично закріплено Маастрихтським договором на основі Європейського економічного співтовариства. Вагомим

інтеграційним досягненням було створення єдиного європейського ринку праці, який дозволив громадянам країн ЄС безперешкодно влаштуватися на роботу у будь-якій країні ЄС. Проте при втіленні у реальність знакового рішення виникли труднощі, пов'язані з відмінностями у системах вищої професійної освіти європейських країн. Рішення було знайдено у Болонському процесі (далі — БП), який передбачає зближення і гармонізацію систем вищої освіти з метою створення єдиного європейського простору вищої освіти (далі — ВО). Офіційною датою початку процесу прийнято вважати 19.06.1999 р., коли представники 29 країн підписали Болонську декларацію.

У травні 2005 р. у норвезькому місті Берген Україна офіційно приєдналася до Болонського процесу (далі — БП). Приєднання дозволило здійснити структурні перетворення ВО за узгодженою системою критеріїв, стандартів і характеристик, що дозволило Україні стати частиною європейського освітнього і наукового простору. Враховуючи стан української системи ВО, головним напрямом БП стала її лібералізація, яка означає підвищення рівня автономності вищих навчальних закладів (далі — ВНЗ). Минуло понад десять років з часу приєднання України до БП, що дозволяє зробити аналіз досягнутого на шляху інтеграції національної системи ВО у єдиний європейський освітній простір.

Аналіз останніх джерел чи публікацій. Зарубіжні вчені демонструють занепокоєння щодо розвитку університетської освіти. Т. Хассі і П. Сміт демонструють критичне ставлення щодо окремих складових організації навчального процесу [1]. Е. Неборський і Г. Нав'є наголошують на необхідності якісної і кількісної адаптації ВО до потреб ринку праці [2; 3]. Значимість місця та ролі держави у ВО «червоною ниткою» проходить у дослідженні О. Дніпрова [4]. Цілком закономірно, що для С.Квіта інтереси держави первинні [5]. Зарубіжні і вітчизняні фахівці бачать майбутнє ВО у автономності ВНЗ. Але при цьому західні колеги демонструють принципово інший підхід до формування асортименту послуг ВО, заснований на прагматизмі. Оскільки Україна обрала європейський вектор реформ ВО, то необхідно продемонструвати відмінності як можливі заходи щодо реалізації освітніх реформ.

Мета публікації — встановити загальне та розбіжності у формуванні асортиментної політики послуг вищої освіти у європейській та американських університетах та у вітчизняній системі ВО, що дозволить визначити подальші дії на шляху адаптації української вищої школи до світових освітніх цінностей..

Виклад основного матеріалу дослідження. Для ілюстрації обрано бакалаврат як базовий рівень ВО (Undergraduate programmes). З усього розмаїття галузей знань інтерес представляє економіка і менеджмент, яка присутня у асортименті багатьох європейських і американських університетів. Показником, що характеризує конкурентоспроможність національної системи ВО на світовому ринку освітніх послуг є «частка країни у світовому обсязі іноземних студентів». Так, частка США у 2008 р. становила 18,7 %, Великобританії — 10,0 %, Німеччини — 7,3 % [6]. Тому для аналізу обрано виші цих країн, а інформацію щодо їх діяльності зібрано на офіційних сайтах, що підтверджує її легітимність.

Університет Західної Англії у Брістолі (Bristol, University of West of England) засновано у 1876 р. Він є одним з популярніших у країні та входить до складу престижного об'єднання Russell Group, а також є членом мережі найбільших університетів світу Worldwide Universities Network. Одинадцять його вихованців є лауреатами Нобелівської премії. Він входить до десятки кращих ВНЗ Британії, а з економіки і менеджменту займає шосте місце. Виш здійснює підготовку по чотирьом Undergraduate programmes, які подано у табл. 1 [7].

Згідно табл. 1 більшість програм демонструють синтез декількох напрямів підготовки у межах однієї програми, наприклад, «бухгалтерській облік і менеджмент», що, ймовірно, відповідає вимогам роботодавців. Наявність програм підготовки, у яких акцентується навчання у континентальній Європі свідчить про інтеграцію університету в європейський освітній простір. Створення програм, які об'єднують економіку з іншими галузями знань, наприклад, «економіки і філософії», значно розширює кругозір майбутнього фахівця.

Вестфальський університет імені Вільгельма у Монстері (Westfälische Wilhelms-Universität Münster) — потужний виш ФРН, заснований у 1780 р. У ньому у 2015 р. навчалось більш 40 тис. студентів. Виш приймає участь у програмі ERASMUS і пов'язаний партнерськими відносинами з 140 ВНЗ на усіх континентах. За рівнем викладання економіки він є четвертим у ФРН. На факультеті економіки навчаються за 6 програмами підготовки бакалаврів (BWL): «бізнес адміністрування» (Betriebswirtschaftslehre), «економіка» (Ökonomik), «політики і економіки» (Politik & Wirtschaft), «економікс» (Volkswirtschaftslehre), «економікс і права» (Wirtschaft und Recht), «інформаційних систем» (Wirtschaftsinformatik). Завдяки БП університет скоротив термін

навчання до 6 семестрів. Участь у європейській інтеграції здійснюється за допомогою програм, у яких викладання ведеться англійською мовою.

Таблиця 1

НАПРЯМИ ПІДГОТОВКИ ТА СТУПЕНІ З ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗАХІДНОЇ АНГЛІЇ У БРІСТОЛІ

Undergraduate programmes	Назва ступеню бакалавра (BSc)	
	переклад українською	оригінальна назва
Ступені з обліку фінансів (Degrees in Accounting and Finance)	облік і фінанси	Accounting and Finance
	облік і менеджмент	Accounting and Management
	економіка й облік	Economics and Accounting
	облік і фінанси з навчанням у континентальній Європі	Accounting and Finance with Study in Continental Europe
Ступені з економіки (Degrees in Economics)	економіка	Economics
	економіка й економетрика	Economics and Econometrics
	економіка і фінанси	Economics and Finance
	економіка з навчанням у континентальній Європі	Economics with Study in Continental Europe
Ступені з менеджменту (Degrees in Management)	менеджмент	Management
	економіка і менеджмент	Economics and Management
	облік і менеджмент	Accounting and Management
	менеджмент з навчанням у континентальній Європі	Management with Study in Continental Europe
Спільні ступені (Joint Degrees)	економіка і математика	Economics and Mathematics
	економіка і політика	Economics and Politics
	економіка і філософія	Economics and Philosophy

У бакалавраті з економіки акцент ставиться на практичному застосуванні знань, освоєнні статистичних та економетричних методів. Крім економіки студенти вивчають ділове адміністрування та приватне право. Різноманітність дисциплін за вибором дозволяє проводити семінари у проектних групах для придбання навичок з аналізу даних, риторики та презентаційних технік. Термін навчання становить 6 семестрів. Успішне завершення навчання означає отримання 180 кредитів (ECTS). Перехід до кредитно-модульної системи організації навчального процесу означає вивчення комплексу дисциплін протягом одного або декількох семестрів. Разом з тим, Т. Хассі, П. Сміт вбачають загрозу європейській ВО у поширенні модулів. Студенти отримують академічні ступені, нехтуючи послідовністю та глибиною розуміння на користь агрегування розрізнених елементів. Якість ступеня визначається продуктивністю модулів, які можуть не поєднуватися у єдине ціле. Значення ступеня на ринку праці може виявитися незначним [1, с. 52]. Критичне ставлення до кредитно-модульної системи європейців не заважає її впровадженню у діяльність українських ВНЗ.

Для вітчизняної ВО інтерес становлять програми Politics & Economics і Economics & Law, у яких вивчаються дисципліни зі суміжних галузей знань. У кожному конкретному випадку бізнес стикається з обставинами, які вимагають відповідних методів розв'язання. ВО спрямована на поєднання декількох дисциплін, які становлять інтерес у відносинах між бізнесом і політикою, бізнесом і законодавством. Такий підхід виробляє у студентів здатність мислити з позицій різних дисциплін, що дозволяє зрозуміти відносини з різних точок зору. Поєднання двох галузей знань дозволяє випускникам бакалаврату спеціалізуватися при виборі магістерських або докторських програм. Суміжні бакалаврські ступені розширюють можливість працевлаштування та професійної реалізації у сферах, де потрібні знання в обох галузях знань, наприклад, у державних органах і громадських асоціаціях на різних рівнях. Додаткові дисципліни складають мінімум 90 ECTS кредитів [8].

Не всі ВНЗ Німеччини культивують різноманіття економічних знань, наприклад, Гейдельберзький університет імені Карла Рупрехта (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg), заснований у 1386 р. Підготовка бакалаврів у ньому здійснюється за 160 спеціальностями, а кількість студентів перевищує 30 тисяч, серед яких 17% іноземці. Підготовка бакалаврів з «політичної економіки» (Politische Ökonomik) здійснюється на факультеті економіки і су-

спільних наук (Fakultät für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften. [9]. Наявність однієї програми підготовки з економіки свідчить про прихильність вишу віковим традиціям всупереч кон'юнктури ринку послуг ВО. Журнал «Wirtschafts Woche» складає найбільш об'єктивний у ФРН рейтинг університетів. Виші, які отримали високі оцінки редакції журналу, входять до числа елітних ВНЗ і заслуговують на підтримку державних структур ФРН. Університет у Гейдельберзі має високі оцінки з багатьох програм підготовки бакалавра, а, отже, можна припустити, що економічні програми не склали б виняток. Однак він не піддався спокусі, зберігши і примноживши репутацію, про що свідчить висока частка іноземних студентів. Слід констатувати, що багато ВНЗ України тривалий час збільшували кількість програм підготовки бакалаврів, чим непомірно посилювали конкуренцію на ринку послуг ВО.

Університет Маннхайма (Universität Mannheim) визнаний WirtschaftsWoche кращим за якістю викладання бізнес-економіки у бакалавраті і народного господарства у магістратурі, а економічна інформатика (Wirtschaftsinformatik) займає третє місце у рейтингу. На думку редакції New York Times, університет входить до трійці кращих ВНЗ Німеччини і займає 52-е місце у світовому рейтингу кращих економічних ВНЗ. Підготовка менеджерів та економістів здійснюється на трьох факультетах. Факультет правознавства та економіки народного господарства (Fakultät für Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre) має дві програми підготовки (BWL): «банківська справа і ринок довгострокових капіталів» (Bank-Kapitalmarktrecht), «неплатоспроможність і реструктуризація» (Insolvenz und Sanierung), «економіка і народне господарство» (Volkswirtschaftslehre). На факультеті економіки підготовка здійснюється по двом програмам: «економіка й управління підприємством» (Betriebswirtschaftslehre), «економіка і педагогіка» (Wirtschaftspädagogik). На факультеті економічної інформатики та економічної математики підготовка здійснюється по двом програмам: «економічна інформатика» (Wirtschaftsinformatik), «економічна математика» (Wirtschaftsmathematik) [10].

Отже, університет Маннхайма спеціалізується на економічних науках та їх практичному застосуванні у соціально-гуманітарних галузях, юриспруденції, математики та інформатики. Вузька спрямованість виділяє університет серед інших і ставить у один ряд з кращими навчальними закладами Європи. У 2013 р. журналісти Wirtschaftswoche опитали кадрові служби багатьох фірм щодо визначення, студентам яких ВНЗ вони віддають перевагу.

Університет зайняв перше місце і був названий найчастіше серед економічних спеціальностей бакалаврату (46 %) і магістратури (30 %).

Прінстонський університет (Princeton University) — приватний дослідницький університет, один з найстаріших і найвідоміших вишів у США. Він є одним з найпрестижніших ВНЗ країни і займає п'яте місце у світовому рейтингу. Серед дослідницьких університетів його відрізняє прихильність до бакалаврату. Університет вважає, що його факультет економіки є одним з кращих у світі. У Прінстоні існують ступені бакалавра мистецтв (AB) і бакалавра наук в інженерній справі (BSE). Бакалаврат по економіці передбачає отримання ступеню AB.

У Прінстоні дві програми бакалаврату. Перша — «фінанси» (Finance), яка крім економіки передбачає вивчення математики, дослідження операцій, інформатики, психології, політики та історії. Популярність програми призвела до необхідності обмеження кількості студентів у відповідності з ресурсами. Друга програма — «політична економіка» (Political Economy). Освіту у Прінстоні відрізняє поєднання наук і мистецтв, орієнтація на глибокі дослідження. Усі студенти повинні прослухати певну кількість курсів, які виходять за межі вузької спеціалізації. Така політика призводить до того, що три четверті випускників знаходять роботу відразу після закінчення університету [11].

Аналіз асортиментної політики провідних університетів Європи і США дозволяє зробити висновки. По-перше, назва програм підготовки бакалаврів доводить повну автономність університетів у визначенні якісного змісту послуги ВО. У цьому виявляється високий ступінь довіри держави до ВНЗ у частині встановлення якісних параметрів навчання з позицій потреб суспільства у професійних знаннях, уміннях і навичках вищого рівня. По-друге, відмінною рисою сучасності є наявність суміжних галузей знань у межах однієї програми підготовки. Ймовірно, ця обставина відображає вимоги ринку праці. Е. Неборський пише про необхідність нових досліджень у галузі економіки освіти у зв'язку з перенасиченням ринку праці США кваліфікованою робочою силою [2, с. 7]. На думку Г. Нав'є, університети Східної, Центральної та Західної Європи за останні 40 років здійснювали пошук шляхів зв'язку з економікою. Відмінності знаходилися у площині інституціональних структур і системах їх контролю та відображали модель людського прогресу і, таким чином, демонстрували пріоритети і цілі діяльності університетів [3, с. 64]. По-третє, європейські університети перейшли від декларації до практичного

втілення інтеграції у єдиний освітній простір. Вони по-різному реалізують інтеграцію, наприклад, Брістольський університет має програму Accounting and Finance with Study in Continental Europe. Університет у Мюнстері приймає участь у ERASMUS і має партнерські відносини з 140 ВНЗ на всіх континентах. Частка іноземних студентів у Гейдельберзькому університеті становить 17 %. Випускники університету у Маннхаймі найбільш затребувані на європейському ринку праці. По-четверте, результатом БП для європейських вишів стали єдиний термін навчання у бакалавраті і кредитно-модульна система організації навчального процесу, які створили формальні умови для мобільності студентів і викладачів.

Принциповою відмінністю ВО України від США й європейських країн є державне регулювання асортименту послуг, що надаються ВНЗ. Так у 1997 р. КМ України затвердив Перелік програм підготовки бакалаврів у вищих навчальних закладах, в якому галузь знань «гуманітарні науки» включала три напрями підготовки бакалаврів. Напрямами «економіка і підприємництво» містив 12 програм: «економічна теорія», «економічна кібернетика», «міжнародна економіка», «фінанси», «банківська справа», «облік і аудит», «економіка підприємства», «маркетинг», «управління персоналом і економіка праці», «прикладна статистика», «комерційна діяльність», «оподаткування». Напрямом підготовки «менеджмент» містив 4 програми: «менеджмент організацій», «менеджмент ЗЕД», «менеджмент антимонопольної діяльності», «логістика». Напрямом «торгівля» містив 3 програми: «товарознавство та комерційна справа», «товарознавство та експертиза у митній справі», «експертиза товарів і послуг» [12]. Отже, українські програми підготовки бакалаврів відрізнялися від європейських і американських надмірною деталізацією. О. Дніпров наголошує на особливому місці культурно-освітньої та науково-технічної інтеграції України до ЄС. Коли він підкреслює намагання МОН України підтримати право вишів на відбір студентів, то посилається на ВНЗ Європи, які завдяки автономії контролюють ситуацію з відбором студентів [4 с. 7]

Після приєднання України у 2005 р. до БП ситуація почала змінюватися. Так у 2006 р. КМ України затвердив Перелік програм підготовки бакалаврів у вищих навчальних закладах. Згідно з Переліком підготовка у галузі знань «економіка і підприємництво» здійснюється за 10 програмами: «економічна теорія», «економічна кібернетика», «міжнародна економіка», «економіка підприємства», «управління персоналом і економіка праці», «прикладна статистика», «маркетинг», «фінанси і кредит», «облік і ау-

дит», «торгівля і торговельне підприємництво». У галузі знань «менеджмент і адміністрування одна програма підготовки «менеджмент» [13]. Отже, порівняно з попереднім Переліком відбулися кількісні та якісні зміни: кількість програм бакалаврату скоротилася з 19 до 11; назви багатьох (8) програм не змінилися, що свідчить про спадкоємність змісту; програма «фінанси і кредит» об'єднала програми «фінанси», «банківська справа» та «оподаткування», що значно підвищує рівень універсальності знань; програма «менеджмент» об'єднала 4 програми, а «торгівля і торговельне підприємництво» — 3 програми.

С. Квіт впевнений, що державні та суспільні зусилля мають бути спрямовані на втілення реформ у освітній сфері. На його думку, одним зміни принесуть успіх, а іншим — поразку. Він переконаний, що виграти повинна вся країна, щоб розкрився той сукупний потенціал, який має українське суспільство [5, с. 4]. Прийнятий у 2014 р. Закон України «Про вищу освіту» значно розширює права навчальних закладів [14]. Разом з тим, поява у 2015 р. Переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти переконує в тому, що держава як і раніше залишає за собою право встановлювати асортимент послуг ВО. Програма «економіка» відноситься до галузі знань «соціальні та поведінкові науки», що принципово відрізняється від Переліку 2006 р. Програми «облік і аудит», «фінанси», «банківська справа і страхування», «управління і менеджмент», «маркетинг», «підприємництво», «банківська справа», «торгівля і біржова діяльність» відносяться до галузі знань «державне управління і адміністрування». Отже, у Переліку 2015 р. присутні кардинальні зміни порівняно з Переліком 2006 р. По-перше, на зміну одним галузям знань прийшли інші, які крім традиційних програм з економіки і менеджменту містять програми іншого роду, наприклад, «політологія і психологія». По-друге, слід констатувати значне скорочення числа програм підготовки, з 11 у 2006 р. до 6 у 2015 р. По-третє, якщо судити по назвам, програми стали більш ємними і універсальними за змістом [15].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, слід констатувати, що українська ВО останні десять років у частині реформування асортиментної політики активно використовує передовий американський і європейський досвід. Успішно нівелюється зайва професійна спеціалізація на бакалаврському рівні. Відбувається трансформація асортименту послуг ВО у напрямку скорочення програм підготовки.

Багато українських університетів плідно співпрацюють з європейськими колегами у частині видачі подвійних дипломів. Тим самим реалізується одна з основних цілей БП — сприяння мобільності студентів. Разом з тим, необхідно зазначити, що період навчання у бакалавраті в Україні становить 4 роки і за кількістю кредитів перевершує європейську й американську моделі.

Нелегким був вибір Україною європейського вектора розвитку. Українська держава та суспільство заплатили за нього чималу ціну. 27.06.2014 р. було підписано економічну частину Угоди про асоціацію України з ЄС (Ukraine–European Union Association Agreement) — міжнародний договір, який має на меті поглиблення інтеграції між Україною та Євросоюзом у сфері політики, торгівлі, культури і зміцнення безпеки [16]. Підписання Угоди підтверджує орієнтацію української ВО на європейські освітні цінності.

Література

1. *Hussey T.* The trouble with higher education: a critical examination of our universities / T. Hussey, P. Smith. — New York and London : Routledge, 2010. — 153 p.

2. Неборский Е. Экономика образования США: университеты и капитализация: монография / Е. Неборский. — Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing GmbH & Co. KG, 2012. — 70 с.

3. A History of the University in Europe. Volume IV. Universities since 1945. / General Editor W. Rüegg. — Cambridge: Cambridge University Press, 2011. — 635 p.

4. *Дніпров О.* Концептуальні засади розвитку освіти України / О. Дніпров // Вища школа. — 2014. — №7. — С. 7—12.

5. Квіт С. Потрібні зміни: зміст і завдання освітніх реформ /С. Квіт // Освіта України. — 02.02.2015 р. — № 5. — С. 4, 5.

6. Education Today. The OECD perspective. — Paris: OECD publishing, 2010. — 92 с.

7. <http://www.bristol.ac.uk>

8. <http://www.wiwi.uni-muenster.de>

9. <http://www.uni-heidelberg.de>

10. <http://www.uni-mannheim.de>

11. <http://www.princeton.edu>

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 р. № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями» // Офіційний вісник України. — 1997. — № 22. — стор. 42.

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахі-

вців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» // Офіційний вісник України — 2006. — № 50. — С. 3333.

14. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII // Офіційний вісник України — 2014 р. — № 63. — С. 1728.

15. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 // Офіційний вісник України. — 2015. — № 38. — С. 1147.

16. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України. — 2014. — № 75. — С. 2125.

Статтю подано до редакції 25.02.15 р.

УДК 378.1.658.8

Пилипчук В. П.,
к.е.н., проф. кафедри маркетингу
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

СУЧАСНІ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХІВЦІВ З МАРКЕТИНГУ

АНОТАЦІЯ. У статті запропоновано удосконалений варіант галузевого стандарту «Освітньо-кваліфікаційні характеристики»... фахівців з маркетингу. В основі пропозицій лежать останні положення «Закону про вищу освіту», нормативних документів та зміни в економічній діяльності які відбуваються під впливом глобальних процесів, змін в економіці країни, інформатизації та інших факторів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА : маркетинг, освітньо-кваліфікаційна характеристика, трудові функції, професійні компетенції (здатності).

ABSTRACT. In the article the improved version of the industry standard «Qualifying characteristics»... marketers. The basis of the proposals are the latest to «Law on Higher Education» of regulations and changes in economic activities that occur under the influence of global processes, changes in the economy, information and other factors.

KEYWORDS: marketing, osvitnbo qualification haratkrystyka, work functions, professional competence (ability).